Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Violeta Gîrleanu
Dosarul nr. 2a-676/24
2-23069041-02-2a-14022024

D E C I Z I E

26 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţă:
Preşedintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Dulghieru Dorin
Cojocaru Olga
Grefierul Șpac Iulius

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Olar Maria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Burlacu Silviu către Olar Maria privind dezmințirea informației, prezentarea scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 noiembrie 2023, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 12.05.2023, Burlacu Silviu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Olar Maria privind dezmințirea informației, prezentarea scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Burlacu Silviu a invocat că fiind în calitate de avocat, la data de 31 martie 2023, a fost abordat şi filmat live (în direct, ulterior postat) de cetăţeanca Olar Maria în intervalul orelor 10:40 - 10:50, aflându-se în sediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani, amplasată în mun.Chişinău, str.Ştefan cel Mare 200. A fot realizată o înregistrare video, în care se aduc acuzaţii denigratoare şi ofense familiei Burlacu, avocatului Silviu Burlacu, profesiei de avocat.

Respectiva înregistrare a fost efectuată în regim online (direct), iar apoi postată pe pagina de facebook, denumită Olar Maria.

Video https://www.facebook.com/olar.maria.31/videos/613549503548133, din 31.03.2023, ora 10:42, Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, întitulat: Toţi la pachet şi iarăşi avocatul Mosneaga avocatul lui Andronache, avocatul Burlacu Silviu socru-su judecător, aşteptaţi noutăţi. Iată avocaţii ,,resalovca".

Menționează că înregistrarea video în cauză conţine informaţii false şi calomnioase în adresa avocatului Silviu Burlacu şi familiei acestuia. Înregistrarea video publicată la care a făcut referire mai sus a fost întitulată cu un conţinut detractat: Toţi la pachet şi iarăşi avocatul Mosneaga avocatul lui Andronache, avocatul Burlacu Silviu socru-su judecător, aşteptaţi noutăti. Iată avocaţii ,,resalovca".

A indicat că analizând conţinutul acestei înregistrări video, a constatat că cetăţeanca Olar Maria, a adus avocatului Silviu Burlacu şi familiei acestuia un şir de învinuiri şi ofense, ce nu

corespund adevărului. Prin urmare, acestea exced limita bunului simţ şi nu pot fi tratate drept judecată de valoare.

A susținut că aserţiunile din cadrul înregistrărilor video, în partea ce vizează pe avocatul Silviu Burlacu, sunt totalmente false şi lezează demnitatea, onoarea şi reputaţia profesională a sa, care sunt valori supreme protejate, atât de legislaţia naţională, cât şi de cea internaţională; Or, cet. Olar Maria, a lansat informaţii cu un caracter acuzator fals, lipsite de substrat factologic, care poate fi uşor verificate prin efectuarea solicitărilor de rigoare la autorităţile corespunzătoare, care deţin aceste informaţii.

Relatează că dezvăluirea informaţiilor faptice puse la baza acestei sesizări, este conţinutul propriu zis al mesajelor verbale ale cet. Olar Maria, care în urma difuzării pe profilul său de facebook, au fost răspândite atât în spaţiul public, cât şi în spaţiul on-line - mesaje verbale ale acesteia au adus la defăimarea avocatului Burlacu Silviu, lezând astfel onoarea, demnitatea, reputaţia profesională şi imaginea.

Comunică că Burlacu S. în momentul când a ieşit dintr-o şedinţă de judecată, judecătoria Chişinău, sed. Buiucani, a fost filmat de Olar M:

Olar M (min. 1.54 sec) - Iată altul, ce Silviu, eşti dintr-un sat cu Paşa, Căinării Vechi, Soroca,... scrie lumea de voi, doamne fereşte criminalilor.... cine ţii soţia, care ţii socru - Judecător, Silviu., ţi-am zis că mă pun pe coada ta...

Olar M (min. 2.30 sec) - Nu ai avea tu dreptate Silviu Burlacu peste tot locul, dacă socrul e judecător...

Olar M (min. 3.29 sec) - Ce Silviu, e ghine de lucrat cu socru judecător,... Ţi-am spus că mă pun pe coada ta, şi ai să ai şi plângere pe tine, ţi-o spun dinainte, cu dovezi, cu dovezi Silviu...

Text neliterar, preluat din exprimarea lui Olar Maria: - criminalilor (făptuitor al unei crime); - ghine (bine). Text/cuvinte preluat din limba rusă, lexicon/jargon întrebuinţat de deţinuţi: resalovca (cel care oferă serviciile unui intermediar contra cost).

Astfel din conţinutul mesajelor enunţate, ca şi din obiectivul urmărit de „autorulprotagonist", se constată că cet. Olar Maria vădit şi premeditat cu bună ştiinţă a răspândit în public atât informaţii neveridice, cât şi fapte, relatări false cu privire la cele invocate.

Tot ce a relatat este fals şi lipsit de substract factologic, fiind relatat doar din respectivă narativă, pur mincinoasă şi calomnioasă, însoţite de acţiuni ilegale şi inadmisibile, prin care s-a intenţionat denigrarea demnităţii, onoarea, reputaţia profesională.

În consecinţă a „condamnat" moral şi profesional atât imaginea personală a lui Burlacu Silviu, cât şi imaginea profesională în calitate de avocat, dar şi la general profesia de avocat, reflectând aceste acte denigratoare către opinia publică cât şi către colegii de breaslă, în faţa tuturor celor cu care interacţionează. Sau avocatul în limita atribuţiilor sale trebuie să fie înjosit, batjocorit, învinuit, ponegrit, calomniat asupra faptului că reprezintă interesele clientului său. Oricine din cei câteva mii de avocaţi cu drept de profesare ar fi putut fi reprezentantul clientului Begu G, repectiv oricare alt avocat ar fi putut fi înjosit şi calomniat. Or înfăptuirea dreptului la apărare reprezintă o crimă. Reclamantul a menționat că într-o accepţiune largă, dreptul la apărare cuprinde totalitatea drepturilor şi regulilor procedurale ce pot fi folosite de o persoană pentru materializarea apărării împotriva învinuirilor şi acuzaţiilor ce i se aduc, sau tentativelor de încălcare a drepturilor, precum şi posibilitatea de a-şi valorifica cererile.

Astfel în viziunile nesănătoase ale cet. Olar Maria, fiecărui avocat, îi pot fi imputate fără motive şi dovezi calomnii care îi lezează onoarea, demnitatea, reputaţia profesională şi imaginea, prin răspândirea publică a informaţiilor calomnioase.

Menționează că la scurt timp în urma celor publicate, impactul a fost următor, Video: https://www.facebook.com/olar.maria.31/videos/613549503548133, din 31.03.2023, ora 10:42, Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, întitulat: Toţi la pachet şi iarăşi avocatul Mosneaga, avocatul lui Andronache, avocatul Burlacu Silviu socru-su judecător, aşteptaţi noutăţi. Iată avocaţii „resalovca" - a acumulat 8 K (opt mii) vizualizări; 87 (optzeci şi şapte) distribuiri; 150 (o sută cincizeci) reacţii; 30 (treizeci) comentarii cu caracter denigrator, care incită la ură şi înjosirea profesiei de avocat, a întregului sistem judiciar, atât cât şi imaginea avocatului Silviu Burlacu. Potrivit legislaţiei în vigoare, informaţiile defăimătoare a căror veridicitate nu este dovedită cu certitudine se recunosc a fi false.

A indicat că având în vedere că a aflat despre informaţia defăimătoare publicată, la data de 31.03.2023, respectiv cererea prealabilă se înaintează până la data de 20.04.2023 inclusiv. Astfel, termenii privind expedierea unei cereri prealabile a fost respectată de către reclamant, ori cererea prealabilă a fost expediată la data de 04.04.2023, drept dovadă sunt avizul de recepţie. Luând în considerare că cererea prealabilă expediată la adresa pârâtului a fost recepţionată la data de 06.04.2023, aceasta urma a fi examinată până la data de 11.04.2023.

A invocat că examinând conţinutul mesajelor enunţate, ca şi din obiectivul urmărit de „autorul-protagonist", se constată că pârâta Olar Maria premeditat şi cu bună ştiinţă a răspândit în public atât informaţii neveridice, cât şi fapte şi relatări false cu privire la cele invocate, ceea ce constituie un fals şi este lipsit de substrat factologic suficient, demonstrând caracterul mincinos şi defăimătoare al acţiunilor sale ce lezează reputaţia profesională. În consecinţă, reclamantul a ajuns să fie „condamnat" moral şi profesional atât de opinia publică cât şi de potenţialii clienţi, colegi de muncă ş.a., ceea ce la rândul său i-a provocat daune morale şi materiale considerabile - motive care şi îndreptăţesc persoana fizică a cărei reputaţie profesională şi imagine a fost lezată prin răspândirea publică a informaţiilor defăimătoare să se adreseze organelor competente pentru sancţionarea autorului faptei.

Solicită obligarea pârâtului Olar Maria de a dezminți prin intermediul aceleiași surse de publicare a informației defăimatoare, conform următorului text: " Prin prezenta, eu, Olar Maria, comunic publicului că informația prezentată de către mine în spațiul online din data de 31.03.2023, în care am adus acuzații și ofense avocatului Silviu Burlacu prin care i-am zis: „resalovca, criminal, are socru judecător, nu este una veridică și nu corespunde adevărului. În acest context, dezmint cele relatate și prezint scuzele publice de rigoare în speranța că astfel de incidente nu se vor mai repeat"

Obligarea pârâtului Olar Maria de a prezenta scuzele publice de rigoare, prin intermediul aceleiași surse de publicare. Obligarea pârâtului Olar Maria la compensarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 1 MDL (un leu) și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 12.07.2023, prin intermediul cancelariei, pârâtul Olar Maria a depus referință, invocând că nu recunoaște acțiunea și solicită respingerea acesteia (f.d.25-27).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 noiembrie 2023, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Burlacu Silviu către Olar Maria privind dezmințirea informației, prezentarea scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

S-a obligat Olar Maria de a prezenta scuzele publice de rigoare și de a dezminți prin intermediul aceleiași surse de publicare (pagina de facebook a acesteia) a informației defăimatoare, conform următorului text:

" Prin prezenta, eu, Olar Maria, comunic publicului că informația prezentată de către mine în spațiul online din data de 31.03.2023, în care am adus acuzații și ofense avocatului Silviu

Burlacu prin care i-am zis: „resalovca, criminal, are socru judecător”, nu este una veridică și nu corespunde adevărului. În acest context, dezmint cele relatate și prezint scuzele publice de rigoare în speranța că astfel de incidente nu se vor mai repeat”.

S-a încasat de la Olar Maria în beneficiul lui Burlacu Silviu, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 200 lei (două sute) lei. În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Burlacu Silviu, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La 22 decembrie 2023, Olar Maria a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 noiembrie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Ulterior, la data de 12 martie 2024, Olar Maria a depus cerere de apel motivată în care a relatat că Instanța de fond a declarat ca fiind false și defaimătoare informații de caracter general, care nu conține careva date personale, sau indici privind careva persoane, și nicidecum nu poate fi falsă, deoarece instanța nu a stabilit care ar putea fi adevărul în viziunea instanței.

Menționează că nu este clar cum expresia indicată defaimează reclamantul Burlacu Silviu. Substrat factologic include articolele publicate în mass-media cu privire la activitatea reclamantului Silviu Burlacu:

- Dosarele victimelor traficului prin muncă “murate” în instanțele de judecată, https://www.investigatii.md/ro/investigatii/drepturile-omului/dosarele-victimelortraficului-prin-munca-murate-in-instantele-de-iudecata
- 20 de zile de arest pentru polițiștii din dosarul Braguța. Procurorul: Sunt învinuiți că au tolerat violența, Corupții de la ASEM, în fața magistraților. Rudele acuzaților au agresat jurnaliștii (VIDEO), https://www.publika.md/coruptii-de-la-asem-in-fata-magistratilor-rudeleacuzatilor-au-agresat-iurnalistii-video 3008714.html#ixzz878DVW69Q.
- Și mai recent:
- Avocatul Silviu Burlacu este învinuit că a primit 15.000 de euro sub controlul ofițerilor Centrului Național Anticorupție (CNA) pentru a influența magistrații Curții de Apel Chișinău să emită hotărârea de a restitui dosarul în prima instanță pentru rejudecare. https://anticoruptie.md/ro/dosare-de-coruptie/ce-se-intamplacu-magistratii-care-au-luat-decizia-in-cazul-clientei-avocatului-silviu-burlacu.Derchezitionat-de-cna-raspunsul-procuraturii-anticorutie .
- Cine este avocatul care ar fi pretins 15 mii de euro pentru a rezolva o cauză penală aflată în instanță https://www.zdg.md/stiri/stiri-iustitie/update-cine-este-avocatulcare-ar-fi-pretins-15-mii-de-euro-pentru-a-rezolva-o-cauza-penala-aflata-ininstanta/
- ULTIMA ORĂ // Percheziții la biroul avocatului Silviu Burlacu: a primit sub controlul CNA 15 mii de euro pentru a rezolva o cauză penală aflată în instanță https://telegraph.md/ultima-ora-perchezitii-la-biroul-avocatului-silviu-burlacu-aprimit-sub-controlul-cna-15-mii-de-euro-pentru-a-rezolva-o-cauza-penala-aflatain-instanta .

Relevă că raportului juridic litigios dedus judecății îi sunt aplicabile prevederile art. 32 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia oricărui cetățean îi este garantată libertatea. gîndirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptui altei persoane la viziune proprie.

La fel și art.3 alin.(l) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, oferă tuturor persoanelor dreptul la libertatea de exprimare.

Potrivit art.7 alin.(l) din această lege, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la

fapte, a judecăților de valoare fară substrat factologic suficient sau prin injurie.

Totodată, onoarea reprezintă aprecierea pozitivă care reflectă calitatea persoanei în conștiința socială. Demnitatea fiind autoaprecierea persoanei întemeiată pe aprecierea societății. Reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății.

Specifică că pentru a fi convențională, ingerința în libertatea de exprimare trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative prevăzute de paragraful 2 al art. 10 și anume: măsura să fie prevăzută de lege, să urmărească unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2 și să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea lor. Cu referire la prima condiție ca măsura să fie prevăzută de lege, subliniază prevederile de la art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care prevăd condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare. Iar, în privința condiției ca măsura să urmărească unul din scopurile legitime, indică că unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2 al art. 10 din Convenție, este protecția reputației altora. Respectiv, odată ce s-a constatat cu certitudine că măsura de limitare a libertății de exprimare este prevăzută de lege și urmărește un scop legitim, în continuare urmează a fi examinată cea de a treia condiție și anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 și, pe de altă parte, aceea a dreptului reclamanților la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale, care, ca elemente al vieții private, sunt garantate de art. 8 al Convenție.

În acest sens, notează jurisprudența Curții, în materie, și anume cauza Niculescu-Dellakeza c. României, în care Curtea a apreciat că deși unele aserțiuni ale reclamantului aveau caracter ofensator, acesta nu a depășit doza de exagerare și provocare admisibilă, prin raportare la chestiunile pe care acesta a dorit să le supună dezbaterii prin intervențiile sale din presă.

Menționează că în referința depusă pîrîta a afirmat, iar reclamantul prin cererea de chemare în judecată depusă nu au negat că este avocat de profesie, resectiv este persoana publică.

Potrivit art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care exercită funcții publice este persoana fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.

A conchis că informaţia răspîndită reprezintă o formă de exprimare şi nu cade sub incidenţa restricţiilor dreptului privind libertatea de exprimare prevăzute la art. 10 paragraful 2 Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

Afirmă că pârâta și-a expus opiniile într-un stil care nu poate fi considerat ca fiind exercitat contrar Constituției, dar poate fi considerat un drept la exprimare, ceea ce constituie o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei, nefiindu-se întrunite elementele răspunderii civile delictuale, respectiv, onoarea și demnitatea reclamantului nu a fost prejudiciată prin informația plasată.

Având în vedere că aceste condiții nu au fost întrunite, iar prin probele administrate la dosar a fost demonstrat cu certitudine faptul că informațiile răspîndite de către pîrîtă nu sunt defaimătoare, concluzionează că în speță nu sunt aplicabile restricțiile asupra dreptului la libertatea de exprimare.

În ședința instanței de apel, atât apelantul/pârât Olar Maria, cât și intimatulBurlacu Silviu, fiind citați în mod legal despre locul, data și ora judecării cauzei în ordine de apel, nu s-au prezentat, însă au depus cereri prin care au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor.

Conform art. 379 alin.(2) CPC al RM, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 379 CPC al RM, Completul judiciar a dispus examinarea apelului în lipsa apelantei Olar Maria și a intimatului Burlacu Silviu, fiind respectată procedura de citare legală, iar aceștia au solicitat examinarea în lipsa lor.

Studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând concluziile expuse în hotărârea supusă apelurilor în coroborare cu argumentele expuse în cererile de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează că cererea de apel depusă de Olar Maria urmează a fi respinsă şi menținută hotărârea instanței de fond, din următoarele considerente ce succed.

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2) și (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Conform art. 385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În acord cu art. 130 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) CPC stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar norma consacrată la art. 239 CPC reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

În opinia Colegiului, prima instanță a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația în vigoare.

Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin,

probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

Din materialele cauzei rezultă că Burlacu Silviu înaintând acțiunea în judecată împotriva Mariei Olar a solicitat obligarea pârâtei de a dezminți informațiile false și defăimătoare, obligarea pârâtei de a publica și răspândi dezmințirea, compensarea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, prima instanță, prin hotărârea din 23 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea lui Burlacu Silviu; a fost obligată Olar Maria de a prezenta scuzele publice de rigoare și de a dezminți prin intermediul aceleiași surse de publicare (pagina de facebook a acesteia) a informației defăimatoare, conform următorului text:

" *Prin prezenta, eu, Olar Maria, comunic publicului că informația prezentată de către mine în spațiul online din data de 31.03.2023, în care am adus acuzații și ofense avocatului Silviu Burlacu prin care i-am zis: "resalovca, criminal, are socru judecător", nu este una veridică și nu corespunde adevărului. În acest context, dezmint cele relatate și prezint scuzele publice de rigoare în speranța că astfel de incidente nu se vor mai repeta*".

S-a încasat de la Olar Maria în beneficiul lui Burlacu Silviu, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 200 lei (două sute) lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Burlacu Silviu, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel prima instanță a subliniat că dacă informaţia cumulează condiţiile: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie, atunci este determinat dreptul persoanei lezate prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte, de a fi restabilit în drepturi, inclusiv de a cere dezminţirea informaţiei şi repararea prejudiciului, iar în speță acestea sunt îndeplinite.

Colegiul consideră întemeiată soluția primei instanțe prin care a fost admisă parțial acțiunea lui Burlacu Silviu împotriva Mariei Olar cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea pârâtei de a prezenta scuzele publice de rigoare și de a dezminți prin intermediul aceleiași surse de publicare (pagina de facebook a acesteia) a informației defăimatoare, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 31 martie 2023, a fost abordat şi filmat live (în direct, ulterior postat) de Olar Maria în intervalul orelor 10:40 - 10:50, aflându-se în sediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani, amplasată în mun.Chişinău, str.Ştefan cel Mare 200., a fot realizată o înregistrare video, în care se aduc acuzaţii denigratoare şi ofense familiei Burlacu, avocatului Silviu Burlacu, profesiei de avocat.

Respectiva înregistrare a fost efectuată în regim online (direct), iar apoi postată pe pagina de facebook, denumită Olar Maria.

Video https://www.facebook.com/olar.maria.31/videos/613549503548133, din 31.03.2023, ora 10:42, Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, întitulat: Toţi la pachet şi iarăşi avocatul Mosneaga avocatul lui Andronache, avocatul Burlacu Silviu socru-su judecător, aşteptaţi noutăţi. Iată avocaţii "resalovca".

Prin urmare, analizând conținutul acestei înregistrări video, s-a constatat că Olar Maria a adus avocatului Burlacu Silviu un șir de învinuiri și ofense, care nu corespund adevărului, excedând limita bunului simț. Aserțiunile din cadrul înregistrărilor video, în partea ce vizează pe avocatul Burlacu Silviu, sânt false și lezează demnitatea, onoarea și reputația profesională.

Dezvăluirea informațiilor, conținutul mesajelor verbale ale cet.Olar Maria, care în urma difuzării pe profilul său de facebook, au fost răspândite atât în spațiul public, cât și în spațiul on-line, mesajele verbale ale acesteia au adus la defăimarea avocatului Burlacu Silviu, lezându-i astfel onoarea, demnitatea, reputația profesională.

Pe fonul înregistrării video, Olar M. comentează verbal ....” Iată altul, ce Silviu, eşti dintr-un sat cu Paşa, Căinării Vechi, Soroca,... scrie lumea de voi, doamne fereşte *criminalilor.... cine ţii soţia, care ţii socru - Judecător*, Silviu., ţi-am zis că mă pun pe coada ta...”.

” Nu ai avea tu dreptate Silviu Burlacu peste tot locul, *dacă socrul e judecător*...”

”Ce Silviu, *e ghine de lucrat cu socru judecător,...* Ţi-am spus că mă pun pe coada ta, şi ai să ai şi plângere pe tine, ţi-o spun dinainte...”.

La fel, și întitularea videoului postat ”Toți la a pachet şi iarăşi avocatul Mosneaga avocatul lui Andronache, avocatul Burlacu Silviu socru-su judecător, aşteptaţi noutăţi. Iată avocaţii "resalovca".

Așadar, Silviu Burlacu a pretins caracterul fals şi defăimător al informației postate şi prin cererea prealabilă expediată în adresa pârâtei la 04 aprilie 2023 şi recepţionată la 06 aprilie 2023, i-a solicitat dezminţirea informaţiei false şi defăimătoare și compensarea prejudiciului moral.

Reieșind din conținutul normelor legale citate, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind admiterea cerințelor privind recunoașterea defăimătoare a informațiilor răspândite, obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare.

Colegiul consideră necesar de a sublinia că libertatea opiniei şi a exprimării este consfinţită în art. 32 al Constituției, potrivit căruia, oricărui cetăţean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Adăugător, articolul 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prevede că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere. Executarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilităţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrângeri sau sancţiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii sau a moralei, protecţia reputaţiei sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a observat că posibilitatea persoanelor fizice de a se exprima pe **internet** constituie un instrument fără precedent în exercitarea libertăţii de exprimare. Acesta este un fapt necontestat, recunoscut de Curte în mai multe rânduri (cauza *Ahmet Yıldırım vs Turcia, nr. 3111/10, pct. 48, CEDO 2012*; cauza *Times Newspapers Ltd (nr. 1 şi 2) vs Regatul Unit, nr. 3002/03 şi 23676/03, pct. 27, CEDO 2009*). Cu toate acestea, beneficiile acestui mijloc de comunicare sunt însoţite de o serie de riscuri. Afirmaţiile vădit ilicite, mai ales afirmaţiile calomnioase, care instigă la ură sau la violenţă, se pot difuza ca niciodată până acum în întreaga lume în câteva secunde şi, uneori, rămân online pentru o lungă perioadă de timp.

Reiterând opinia instanțelor naționale în cauza *Delfi AS vs Estonia (hotărârea din 16 iunie 2015, Marea Cameră)*, Curtea nu a văzut niciun motiv pentru a pune în discuţie distincţia că, publicarea de ştiri şi comentarii pe un portal internet reprezintă, de asemenea, o activitate

jurnalistică. La fel, articolul 10 garantează nu doar libertatea presei de a informa publicul, ci și dreptul publicului de a fi informat (cauza *Sunday Times vs Regatul Unit (nr.1), hotărârea din 26 aprilie 1979, §66*), fără însă a trece peste limitele admisibile privind reputația persoanelor vizate (cauza *Lingens vs Austria, hotărâre din 08 iulie 1986, §42*).

Sub acest aspect, se impune a fi precizat că, potrivit art. 43 alin. (1), (2) Cod civil (în redacția Codului civil modernizat), orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege. Aceste drepturi sînt insesizabile și inalienabile.

Iar conform prevederilor art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, defăimare reprezintă răspândire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputația profesională a persoanei; judecată de valoare reprezintă opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit.

În conformitate cu art. 3 alin. (1), (2) şi (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte. În cazul în care instanţa de judecată va stabili că acţiunea cu privire la răspândirea informaţiei false şi defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezminţiri, instanţa va dispune dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezminţirii. Instanţa de judecată va dispune efectuarea dezminţirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informaţia falsă şi defăimătoare a fost răspîndită prin intermediul mass-mediei, instanţa va obliga massmedia care a răspîndit această informaţie să publice şi/sau să răspîndească dezminţirea la aceeaşi rubrică, pagină, în acelaşi program, la aceeaşi oră sau în acelaşi ciclu de emisiuni. În cazul în care informaţia falsă şi defăimătoare a fost răspîndită prin alte mijloace decît mass-media, instanţa va stabili aceeaşi modalitate de dezminţire sau, după caz, alta adecvată situaţiei (art. 26, Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare).

Conform prevederilor art. 24 alin. (1) din aceeaşi Lege, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii

informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligentă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.

Instanța de apel conchide că într-adevăr, potrivit prevederilor legislației în vigoare, aplicabile speței în cauză, în temeiul cărora reclamantul a intentat prezenta acțiunea, sunt prevăzute garanţiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice la onoare, demnitate şi reputație profesională, or, conform celor relatate, onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății, demnitatea este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale, profesionale, iar reputația profesională constituie aprecierea calităților profesionale ale persoanei.

Totodată, dreptul la libera exprimare şi dreptul publicului de a primi informații prin intermediul mass-media, sunt garantate de Legea cu privire la libertatea de exprimare, dar și art. 32 din Constituţia Republicii Moldova, art. 19 din Declaraţia universală a drepturilor omului şi de art. 10 al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentele.

Colegiul civil remarcă că instanța de fond corect a stabilit și a dat apreciere pretențiilor formulate de către reclamant potrivit cărora, atunci când a fost efectuată înregistrarea video în regim online (direct), iar apoi postată pe pagina de facebook, denumită Olar Maria, Video https://www.facebook.com/olar.maria.31/videos/613549503548133, din 31.03.2023, ora 10:42, Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani, întitulat: Toţi la pachet şi iarăşi avocatul Mosneaga avocatul lui Andronache, avocatul Burlacu Silviu socru-su judecător, aşteptaţi noutăţi. Iată avocaţii "resalovca", care nu corespund adevărului, a fost umilit reclamantul Burlacu Silviu, moral și profesional, știrbindu-i imaginea personală cât și imaginea profesională în calitate de avocat, reflectând aceste acte denigratoare către opinia publică

La caz, se reține că în hotărârea din 29 iulie 2008 în cauza Flux (nr. 6) contra Moldovei, §25, CtEDO a subliniat că: ”Totuşi, articolul 10 al Convenţiei nu garantează o libertate de exprimare totalmente nelimitată, chiar şi în ceea ce priveşte relatarea de către presă a chestiunilor de interes public deosebit. Acolo unde, aşa cum este în această cauză, este vorba despre atacarea reputaţiei persoanelor și de subminarea drepturilor lor garantate de articolul 8 al Convenţiei (a se vedea, inter alia, Pfeifer v. Austria, nr.12556/03, §35, ECHR 2007), trebuie de atras atenţia la echilibrul just care trebuie asigurat între interesele opuse în cauză. De asemenea, pentru exerciţiul de asigurare a echilibrului pe care CtEDO trebuie să-l realizeze în această cauză este relevant faptul că în conformitate cu articolul 6 §2 al Convenției, orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi stabilită”.

La capitolul dat, instanța de judecată menționează că art. 8 din CEDO are un caracter orizontal, semnificând că acesta protejează persoana nu doar de ingerinţele arbitrare ale autorităţilor publice, statele urmând a fi considerate responsabile şi de încălcările venite din partea persoanelor private. Astfel, statele pot adopta unele măsuri care vizează respectarea vieţii private chiar şi în ceea ce priveşte relaţiile dintre indivizi. Acest lucru este valabil şi pentru protejarea dreptului la imagine şi la nume împotriva abuzurilor din partea terţilor*(cauza Schüssel împotriva Austriei, nr. 42409/98 din 21 februarie 2002).*

Conform prevederilor art.24 alin.(2) al Legii nr.64/23.04.2010, pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.

Colegiul consideră că instanța de fond corect a stabilit că pârâta Olar M. nu a demonstrat prevederile expuse în art.24 alin.(2) al Legii nr.64/23.04.2010, ba dimpotrivă premeditat și cu bună știință a răspândit informații neveridice, relatări false, lipsit de substrat factologic, demonstrând caracterul minciunos și defăimător al acțiunilor sale ce lezează reputația profesională.

Conform prevederilor art.7 alin.(4),(5) al Legii nr.64/23.04.2010, persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Având în vedere că a fost constatat în mod clar că apelanta Maria Olar a răspândit informații false și denigratoare în adresa reclamantului-intimat Silviu Burlacu pe pagina sa: https://www.facebook.com/olar.maria.31/videos/613549503548133, ce nu au substrat factologic, au un caracter defăimător, se referă la o persoană concretă, denumită, și nu a prezentat careva probe pertinente și concludente, care ar confirma cele relatate pe paginile web, Colegiul consideră că instanța de fond întemeiat a obligat-o pe Maria Olar să prezente scuzele publice de rigoare și să dezmintă prin intermediul aceleiași surse de publicare (pagina de facebook a acesteia) a informației defăimatoare, conform următorului text: ”Prin prezenta, eu, Olar Maria, comunic publicului că informația prezentată de către mine în spațiul online din data de 31.03.2023, în care am adus acuzații și ofense avocatului Silviu Burlacu prin care i-am zis: "resalovca, criminal, are socru judecător", nu este una veridică și nu corespunde adevărului. În acest context, dezmint cele relatate și prezint scuzele publice de rigoare în speranța că astfel de incidente nu se vor mai repeta".

Colegiul va aprecia critic argumentul apelantei că conform art.8 lit.b) din Legea nr.64 din 23.04.2010, nu poate fi intentată o acţiune cu privire la defăimare pentru declaraţia făcută: de către participanţii la proces, inclusiv martorii, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, în cadrul urmăririi penale sau al unui proces judiciar (f.d.27).

Colegiul remarcă că în cazul din speță nu sunt aplicabile prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.64/23.04.2010, deoarece din videoul postat clar se stabilește că alegațiile verbale expuse de Olar Maria nu au fost efectuate în cadrul unui proces judiciar.

Referitor la încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul reține următoarele.

Conform prevederilor art.94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Având în vedere că reclamantul Burlacu Silviu a avut câștig de cauză, instanța de fond întemeiat a dispus încasarea de la Olar Maria în beneficiul lui Burlacu Silviu cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat, proporţional părţii admise din pretenţii, în mărime de 200 lei.

Astfel, reieșind din faptul că instanța de fond corect a constat circumstanțele cauzei, Colegiul consideră că temeiurile invocate în cererea de apel sunt neîntemeiate și nefondate, astfel urmează a fi respinse.

La caz, se evidențiază că cererea de apel conțin argumente care nu sunt plauzibile cauzei, fiind indicate circumstanțe ce nu țin de obiectul cauzei, iar unica critică a hotărârii contestate este

faptul că aceasta este neîntemeiată.

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că hotărârea primei instanțe se circumscrie exigenților art. 239-241 CPC, în condițiile în care sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar.

Instanța de apel de asemenea reține că, în cadrul Hotărârii CEDO *Van de Hurk vs. Ţările de Jos din 19.04.1994*, Înalta Curte a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat.

Concomitent, în cadrul Hotărârii CEDO - *Balani vs. Spania* din 09.12.1994 par.27, întinderea acestei obligații derivând din natura hotărârii şi este determinată de circumstanțele cauzei, instanța urmând să analizeze toate argumentele importante ale cauzei, iar alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

În consecință, având în vedere că argumente sau dovezi noi, care au importanță pentru soluționarea cauzei, la declararea cererii de apel nu au fost indicate și nici prezentate, sub aspectul prevederilor legale sus menționate, reieșind din specificul acțiunii, instanța de apel constată că instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a respinge a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Față de cele ce preced și având în vedere că hotărârea Judecătoriei Chişină (sediul Centru) emisă la 23 noiembrie 2023, este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) şi art. art. 389-390 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de Olar Maria.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 noiembrie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Burlacu Silviu către Olar Maria privind dezmințirea informației, prezentarea scuzelor publice, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiție.

Preşedintele completului,
judecătorul Anton Marina

Judecătorii Dulghieru Dorin

Cojocaru Olga